

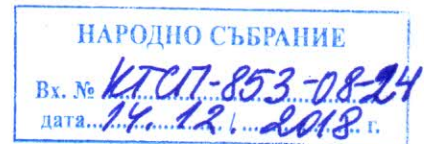

С мисъл за бъдещето

БЪЛГАРСКА АСОЦИАЦИЯ НА ДРУЖЕСТВАТА ЗА ДОПЪЛНИТЕЛНО ПЕНСИОННО ОСИГУРЯВАНЕ

София 1000, бул. „В. Левски“ 91, ет. 3, тел./факс: 02/980 76 45, 989 08 66, e-mail: baspsc@pension.bg, office@pension.bg; www.assoc.pension.bg

Изх. № 01-00-148 /14.12.2018 г.

ДО
Г-Н ХАСАН АДЕМОВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
КОМИСИЯТА ПО ТРУДА, СОЦИАЛНАТА
И ДЕМОГРАФСКАТА ПОЛИТИКА
НА НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ

Относно: Ваше писмо, изх. № КТСИ- 753-08-24 от 30.11.2018 г.

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН АДЕМОВ,

В отговор на посоченото по-горе писмо относно внесения от Министерски съвет на 20.11.2018 г., Законопроект за изменение и допълнение на Кодекса за социално осигуряване (ЗИДКСО) № 802-01-53, предоставяме на Вас и на членовете на КТСДП Становище на Българската асоциация на дружествата за допълнително пенсионно осигуряване (БАДЦПО) по този законопроект.

Приложение: съгласно текста.

Евдима Милтенова
/Евдима Милтенова/

**БЕЛЕЖКИ И ПРЕДЛОЖЕНИЯ
НА БЪЛГАРСКАТА АСОЦИАЦИЯ НА ДРУЖЕСТВАТА ЗА ДОПЪЛНИТЕЛНО
ПЕНСИОННО ОСИГУРЯВАНЕ /БАДДПО/**

**Относно: Закон за изменение и допълнение на Кодекса за социално осигуряване,
внесен в Народното събрание на 20.11.2018 г. (№ 802-01-53), наричан по-нататък
Законопроекта или ЗИДКСО**

БАДДПО оценява положително конструктивния диалог по прецизиране на текстовете на първоначалния Законопроект, в хода на който бяха приети редица нейни предложения за по - голямо съобразяване на текстовете с особеностите на българското пенсионно осигуряване. Въпреки това БАДДПО счита, че в проекта все още има някои различия и неизяснени въпроси, които се съдържат в настоящото становище и които поставяме отново с цел подобряване на този законопроект.

ОБЩИ БЕЛЕЖКИ И ПРЕДЛОЖЕНИЯ

1. Предложенията в Законопроекта са мотивирани с изискванията на Директива 2016/2341/ЕС (Директивата). Видно от чл. 1 - 3 от Директивата, същата има за предмет единствено и само правилата за дейност и надзор над институциите за професионално пенсионно осигуряване. Поради това в приложното ѝ поле са само пенсионните фондове по професионални схеми (ПФ ПС) и не следва да се разширява към всички фондове за допълнително пенсионно осигуряване (ФДПО). Принципно следва да се отчитат както фундаменталните различия между видовете пенсионни модели и пенсионни плащания, така и различията в моделите на надзор. Докато ПС в Европа са доброволни, организирани на корпоративно или браншово ниво и основно базирани на дефинирани пенсии (което налага специфични особености), то в България моделът на допълнително пенсионно осигуряване се реализира чрез участие в капиталови пенсионни схеми с дефинирани вноски. В този смисъл не следва да се „привнасят“ към ФДПО норми, относими към различен тип обществени отношения.

Съгласно КСО допълнителното пенсионно осигуряване се осъществява на принципа на юридическа разделност на пенсионноосигурителните дружества (ПОД) и управляваните от тях ФДПО - аргумент за неприложимост на част от Директивата и рисковете, които тя адресира. Следва да се има предвид и фактът, че българските ФДПО са значително по-силно регулирани, вкл. и след последните „големи“ изменения в КСО от 2017 г., към които в настоящия момент ПОД се привеждат в съответствие и така до май 2019 г.

С оглед изложеното, транспонирането на Директивата следва да бъде единствено и само спрямо ПФ ПС, какъвто е и нейния действителен обхват.

2. В момента е в ход процеса по привеждане дейността на ПОД и управляваните ФДПО в съответствие с промените в КСО от 2017 г. (същите влязоха в сила съвсем скоро, а

срокът за съответствие с тях е до май 2019 г., като за целта вече са приети голяма част от новите или са допълнени съществуващи наредби на Комисията за финансов надзор (КФН)). Същевременно, **Законопроектът предлага „промени върху промените“**. Подобна динамика на промени в областта на втори и трети пенсионен стълб е притеснителна, а основни принципи на нормотворческия процес (като последователност и предвидимост за поднадзорните лица) са пренебрегнати.

3. Същевременно, в КСО в спешен порядък следва да се извършат промени в частта по „изплащане на пенсии“, като за целта преди месеци бяха подготвени конкретни текстове от представителите на заинтересованите институции в сформирания междуведомствена работна група. Поради изложеното, **регулирането на обществени отношения в областта на допълнителното пенсионно осигуряване следва да се извършва без сътресения и затова двата законопроекта, настоящият и този по изплащане на пенсиите, трябва да се осъществят едновременно.**

Нещо повече, в настоящия си вид Законопроектът беше променен през месец август - септември и вече ни отдалечава от уреждането на фазата на изплащането. Тази промяна беше извършена след внасяне в Министерството на финансите на първоначалното становище на БАДДПО. Затова настоящото ни становище обсъжда подробно темата за първи път. Предвиди се отмяна от КСО на уредбата на фазата на изплащане по чл. 13 - 18 от Директивата. Тези текстове бяха въведени добросъвестно в КСО с ДВ бр. 56/2006 г. по повод старата Директива 2003/41 и 12 години не пречеа на никого. Те уреждат възможността на българските ПОД да предлагат пожизнени пенсии, пенсии с гарантиран размер или гарантирана доходност при дейност в чужбина. Принципите са безспорни и на тях се основава уредбата на фазата на изплащане и в законопроекта на КФН от 2016 г., оттеглен впоследствие в тази си част от МФ през 2016 г., и в законопроекта на МТСП от 2018г., внесен в МФ и КФН през август 2018 г., за фазата на изплащане. **БАДДПО счита, че не е редно със Законопроекта да се въвеждат част от текстовете от Директивата в законодателството ни, а друга част - правилно въведени и социално оправдани - да се изваждат.** Тези текстове придават социалния смисъл на уредбата. Без пожизнени пенсии и пенсии с гарантиран размер фазата на изплащане ще прилича на теглене от банкова сметка. Това изрично се посочва в цели 25 и 26 от Директивата. Без тези видове пенсии износът на пенсионни услуги в други държави - членки ще бъде силно затруднен. Подробни мотиви за неправилността на отмяната на текстовете и вредите, които това ще причини сме посочили по - долу в т. 2 от конкретните бележки и предложения.

4. В предлаганите § 44 и § 47 се предвижда влизане в сила на закона от 13.01.2019 г. (когато влиза в сила и посочената Директива, иначе приета преди две години, поради което считаме за неоправдано това забавяне на вносителя) и привеждане в съответствие за ПОД до средата на май 2019 г. (в същия срок се извършва привеждане в съответствие и с промените в КСО от 2017 г.). Същевременно, **липсва срок, в който КФН да е задължена да приеме подзаконовата нормативна уредба, съответстваща на Законопроекта, за да могат ПОД да приведат своевременно дейността си.** Твърде оптимистично е да се предполага, че целият процес по изготвяне, обществено обсъждане, приемане и обнародване на бъдещите наредби може да приключи значително по-рано преди крайния срок за привеждане в съответствие (17.05.2019 г.), за да могат ПОД адекватно и без

сътресения да отговорят на всички нови нормативни изисквания (КСО от 2017 г., настоящия Законопроект, новите наредби на КФН и промените, които сега отново биха се наложили).

КОНКРЕТНИ БЕЛЕЖКИ И ПРЕДЛОЖЕНИЯ

1. Относно § 1, чл. 120б на ЗИДКСО

Това е поредната стъпка за преминаване към риск базиран надзор - след промените в КСО от 2017 г., които значително увеличиха правомощията на КФН спрямо поднадзорните ѝ лица. При този регулаторен модел се поставя акцент върху рисковете и надзорът се фокусира в по-голяма степен върху пазарните субекти, техните подходи, правила и риск характеристики. Това е сложен и дълъг процес, при който качествените регулации на дейността на ПОД и управляваните ФДПО се увеличават (процесът вече е започнал), съответно количествените ограничения и регулации би трябвало да намаляват или напълно да отпаднат (все още не е факт). В Законопроекта се прави опит за съчетаване на два различни и несъвместими помежду си подхода на регулация и надзор (запазване на досегашните количествени ограничения и наслагване към тях на нови качествени изисквания), поради което следва да се избере единия от тях.

Налице са две основни негативни последици за ПОД от въвеждането на риск базиран надзор: а) допълнително увеличаване на правомощията на регулатора, при чието упражняване субективната оценка ще е водеща; б) увеличаване на разходите за поднадзорните лица - пряко, чрез техни допълнителни разходи за поддържане на нови процеси и стратегии за управление на риска, създаване на вътрешни звена с функции по управление на риска, обучение на персонала, промени в ИТ системите и др., и непряко, заради възможно увеличение на надзорните такси към КФН, продиктувани от увеличените ѝ разходи за поддържане на променената ѝ вътрешна структура, квалификация на персонала, нова ИТ система и др., за да отговори на изискванията за извършване на риск базиран надзор.

В ал. 3 се въвежда обща и неясна формулировка (макар да повтаря чл. 47, т. 2 от Директивата), а именно надзорната дейност да се осъществява „въз основа на далновиден подход, основан на рисковете“. Считаме, че на български език този термин е натоварен със значение, което е по-скоро в сферата на способностите за предусещане на събитията. Затова предлагаме да се замени с по-конкретен термин като съобразителен, отчитащ всички предвидими бъдещи фактори и др. подходящи за случая.

Ал. 6 (повтаря чл. 49, т. 2 от Директивата) предполага стрес тестовете от страна на КФН да се превърнат в постоянен надзорен инструмент. Същите обаче следва да се извършват от самите регулатори (каквато е обичайната практика в Европа и САЩ), а не да се прехвърлят на назначени от тях външни лица (както беше през 2016 г. в България, когато се извърши преглед на активите на ФДПО, и последващия през 2017 г. нов такъв преглед с решение КФН). Т.е. не трябва да се допуска за сметка на поднадзорните ПОД да има аутсорсване на надзорни правомощия на КФН към външни оценители, още повече и след промените в Закона за КФН от 2017 г., които драстично завишиха годишните надзорни такси с мотив за „повишаване експертизата на регулатора“.

В този смисъл е необходима редакция в смисъл стрес тестовете могат да са надзорен инструмент, упражняван от самата КФН, а не от външни лица, като разходите по тяхното назначаване са за сметка за ПОД (успоредно с дължимите годишни такси от 10 млн. лв. към КФН). Макар текстът да гласи, че КФН и нейният Заместник - председател извършват стрес - тестовете, както беше мотивирано от авторите на ЗИДКСО при обсъждането в парламентарната социална комисия, че разходите в такъв случай биха били за КФН, а не за ПОД, това не може да се сподели. Дори, когато този надзорен инструмент се възложи на външни оценители, то пак би било с решение на КФН (както беше при втория преглед на активите през 2017 г. с решение по чл. 18 от ЗКФН), като именно КФН ще определи външния оценител, обхвата на неговата проверка, срок за извършването ѝ и т.н., като във всеки момент контролира неговата дейност и приема неговите констатации, но разходите са за поднадзорното лице. В този смисъл, ако стрес тестовете биха били за сметка на бюджета на КФН (предвид високите ѝ надзорни такси, увеличени с мотив „повишаване на експертизата“), а не като допълнително финансово натоварване на ПОД, това следва ясно и категорично да се уточни.

2. Относно § 3, § 23, § 24, § 31 и § 43 на ЗИДКСО

Предложения:

Да не се отменят ал. 11 - 13 в чл. 121в, чл. 213а, чл. 213б и ал. 13 на чл. 234.

Да не се създават новите ал. 4 и ал. 5 в чл. 213. Да се запази настоящата редакция.

Да не се изменят т. 7 и т. 28 от § 1, ал. 2 от Допълнителните разпоредби.

Мотиви: С тези текстове, въведени в Законопроекта на по-късен етап от неговото обсъждане, се отменят текстовете на КСО, с които вече са въвели в българското законодателство чл. 13- 18 от Директивата, уреждащи фазата на изплащане.

Текст на Директивата:	Въведен в българското законодателство с:
чл. 13	чл. 213а във вр. с чл. 234, ал. 13 от КСО
чл. 14	чл. 213б от КСО
чл. 15	чл. 121в, ал. 11, ал. 12 и ал. 13 от КСО
чл. 16	чл. 7а, ал. 1 и ал. 2, чл. 3 и чл. 4 от Наредба № 10 на КФН
чл. 17 и чл. 18	чл. 7а, ал. 3 и ал. 4 от Наредба № 10 на КФН

2.1. Чл. 13 - 18 от Директива 2341/2016 г. уреждат фазата на изплащане, когато пенсионното дружество предлага пожизнени пенсии, гарантира се ниво на доходност или размер на пенсията. Тези пенсионни продукти са неразривно свързани със социалния смисъл на пенсионното осигуряване, дефиниран в цели 25 и 26 от Директивата: „(25) Тъй като ИППО имат за цел да осигуряват финансова сигурност през пенсионната възраст, пенсионните обезщетения, отпуснати от тях, следва по принцип да бъдат под формата на **пожизнени плащания** (26) Важно е да се гарантира, че възрастните хора и хората с увреждания не са изложени на риск от бедност и че могат да имат задоволителен жизнен стандарт. Подходящото **покриване на биометричните рискове** в рамките на системите за професионално пенсионно осигуряване е един важен аспект от борбата с бедността и с несигурността при възрастните хора. При установяването на пенсионната схема

работодателите и работниците и служителите или техните съответни представители следва да разгледат възможностите за включване в пенсионната схема на разпоредби, предвиждащи покриване на риска от дълголетие и от инвалидност поради професионална болест, както и плащания за наследниците.“ Предложението с новия законопроект на българските пенсионни дружества да се забрани да предлагат пожизнени пенсии или да гарантират размер на пенсията и така да се отменят от КСО съответните текстове е законно – Директивата го допуска. Но това предложение **противоречи на социалните цели на Директивата** и обезсмисля социалния смисъл на дейността по допълнително доброволно пенсионно осигуряване.

2.2. При транспониране на Директива 2003/41 (IORP I) българското законодателство допусна пълната трансгранична реципрочност, която е в основата на Директивата, а именно: както институции за професионално пенсионно осигуряване, установени в друга държава - член на ЕС, да управляват пенсионни схеми в България, така и ПОД да управляват професионални схеми в друга държава - член на ЕС.

С новите промени, пълната трансгранична реципрочност, респ. свободата на ПОД за осъществяване на дейност в чужбина се ограничава само до схеми, при които не се покриват биометрични рискове и не се гарантира минимална доходност. Предлаганата забрана ограничава дейността на ПОД в чужбина и ги прави на практика неконкурентноспособни спрямо чуждите дружества, които имат право да предлагат пожизнени пенсии и пенсии с гарантиран размер. За дейността в чужбина се прилага съответното местното чуждо социално и трудово законодателство (чл. 229в, ал. 6 от ЗИДКСО), което съдържа специфични правила. Следователно пълна симетрия на продуктите в отделните държави - членки не може да има. Българският законодател ще направи българските ПОД конкурентноспособни, ако разреши повече видове продукти, които са приети в другите държави членки (напр., ако в Португалия е допустимо да се отпускат само пожизнени пенсии, българското ПОД ще може да извършва дейност там, ако му е разрешено да предлага пожизнени пенсии.). Фактът, че по българското законодателство ПОД предлагат само срочни пенсии в професионалните схеми, спрямо които е приложимо българското законодателство, не е аргумент за това, че ПОД не могат да предлагат пожизнени пенсии, ако управляваната от тях професионална схема в чужбина изисква такива плащания съобразно приложимото спрямо нея социално и трудово законодателство.

Покриването на посочените по - горе рискове и гаранции не са предвидени по КСО по отношение на професионалните схеми, за които е приложимо българското социално и трудово законодателство. Още от създаването на професионалните схеми през 2007 г. обаче наличието на подобни възможности (*покриване на биометрични рискове и гаранции за доходност*) съществуват по отношение на т.нар. „дейност на ПОД в чужбина“, когато професионалните схеми, които могат да бъдат обект на управление там предвиждат такива условия. По този начин, когато ПОД управлява схема, спрямо която приложимото социално и трудово законодателство предполага покриването на такива рискове и предлагането на подобни гаранции, съгласно действащата към момента правна уредба, ПОД следва да разработи и регистрира схемата в КФН при тези условия.

Съгласно предлаганите промени, когато ПОД управлява професионални схеми в чужбина, няма да може да се покриват самостоятелно биометрични рискове и да се

предлагат пожизнени пенсии. Като причина обикновено се посочва неуредената още фаза на изплащане. Фазата на изплащане обаче е същата, каквато е била и през 2007 г., когато такова ограничение не е въведено. Съгласно действащата към момента разпоредба ПОД може да управлява професионална схема с пожизнена пенсия на чуждестранен работодател, при условие, че приложимото към схемата национално законодателство изисква пожизнено плащане. Налаганото в момента ограничение ще бъде дискриминационно по отношение на ПОД и ще доведе до създаване на по-благоприятна бизнес среда за мениджъри на пенсионни активи, които не са учредени и лицензирани по българското законодателство. По този начин, когато мултинационална компания обяви обществена поръчка за дружество, което да управлява професионалната схема на всички нейни служители в ЕС (*в т.ч. и работещите в българските представителства или клонове*), и схемата предвижда изплащане на пожизнени пенсии за служителите на компанията извън България, българските ПОД автоматично отпадат от участие (*в т.ч. и за служителите в българските представителства и клонове на тази компания*), защото съгласно местното законодателство ще им бъде забранено да управляват професионална схема в чужбина, за която приложимото законодателство изисква изплащането на пожизнени пенсии. Когато чуждестранните мениджъри на пенсионни активи, участващи в конкурса, знаят това, цената, която ще поискат за управление определено ще бъде по-висока от тази, която те биха определили, ако знаят, че в конкурса участват и ПОД от България. Цената за управление на професионалната схема се заплаща от работодателя. Всичко това би довело до залагането по закон на предпоставки, улесняващи управлението на български пенсионни активи от управляващи дружества извън България, и ограничаващи възможностите на българските ПОД да управляват пенсионни активи на мултинационални компании – работодатели. Накратко, **тази промяна в КСО предпоставя протекция на изтичането на национален пенсионен капитал и ограничаване на възможностите за привличане на чуждестранен такъв, който би могъл да се инвестира в националната икономика.**

Пенсионното осигуряване по професионални схеми е част от свободата за предлагане на услуги в целия ЕС. Следователно чуждите ПОД винаги ще могат да предлагат продуктите си на българска територия, докато българските ПОД ще бъдат възпрепятствани да предлагат най - важните продукти в другите държави - членки по силата на това предложение. Това противоречи на принципа: „изнасяй много, внасяй малко и страната ще забогатее“. Това е основният принцип на първата икономическа школа - на меркантилистите. Принципът е потвърден в икономическата история независимо дали големият износ е на високотехнологични стоки (Япония, Република Корея) или на природни ресурси (Кувейт, ОАЕ) - страната забогатява при положителен търговски баланс. Така че да се затрудни износа на българските ПОД и да се улесни вноса на чуждите (чл. 229в - 229г от обсъждания ЗИДКСО) противоречи на икономическата логика и уврежда националните интереси.

2.3. Още по - неприемлив е мотивът за забраната за предлагане на пожизнени пенсии и пенсии с гаранции в чужбина. Твърди се от вносителя на ЗИДКСО, че запазването на настоящата уредба би затруднило надзора на КФН и пожизнените пенсии не биха били част от „паспорта“ на българските ПОД и не би имало симетрия между дейността в България и в чужбина. Несъстоятелността на тези аргументи е видна от:

а) Само преди три месеца такова предложение в Законопроекта нямаше и възможността българските ПОД да предлагат пожизнени пенсии в чужбина не затрудняваше КФН и така беше вече 12 години от приемането на текстовете през 2006 г.

б) Всички български ПОД имат лиценз за извършване на пенсионноосигурителна дейност и разрешения за управление на УПФ и ДПФ, което управление **включва изплащане на пожизнени пенсии**. Ако според КФН в момента уредбата за изплащане на пожизнени пенсии в друга държава - членка е недостатъчно подробна, то причината за това е в КФН. Законодателят още през 2006 г. е предоставил законова делегация в чл. 121в, ал. 13 и чл. 213а, ал. 3 на КСО за създаване от КФН на по-подробна уредба. Създаването на по-подробна уредба, ако това е необходимо, както и нейното прилагане, са задължение на КФН, вменено по закон. Не трябва дейността да се ограничава, за да е по-комфортно на контролиращия орган;

в) За дейността в чужбина се прилага местното чуждо социално и трудово законодателство (чл. 229в, ал. 6 от ЗИДКСО), което съдържа специфични правила. Това без съмнение може да породи опасения в КФН как ще се спазва чуждото законодателство. Но това е неизбежна последица от дейността в друга държава – членка, независимо колко подробна или усъвършенствана е българската уредба на фазата на изплащане при осигуряване по професионална схема. Симетрия на продуктите в отделните държави - членки не може да съществува при прилагане на местното законодателство. Ако идеята е такава симетрия за българското осигуряване да се постигне по естетически причини (предвид написаното на стр. 3 от мотивите към Законопроекта), логично е по - скоро да се разрешат пожизнени пенсии от фонд по професионални схеми в България, вместо да се забраняват в чужбина. Уредбата в КСО и Наредба № 10 на КФН е достатъчна.

2.4. Текстовете, които се предлага да бъдат отменени са безспорни. Те биха могли да бъдат основа на уредбата на фазата на изплащане не само в ДПФ по професионални схеми но и в обикновеното ДПФ или УПФ. Например принципа, че задълженията за изплащане на пенсии трябва да са покрити с достатъчно и подходящи активи се заличава в досегашния чл. 213б от КСО. Но тъй като е универсален принцип, той се добавя в чл. 213, ал. 4 от ЗИДКСО без обаче да се посочва в обяснителната таблица, че това е въвеждане в законодателството на чл. 14, т. 1 от Директивата. Защо да отменяме разумните принципи на Директивата, като после пак ги приемаме в сегашния ЗИД или в някой бъдещ? Нали когато се добави пълна уредба на фазата на изплащане тези принципи ще трябва да са част от нея. Напр. защо да се отменя чл. 121в, ал. 12, че ПОД трябва да разполага със собствени средства, пропорционални на поетите задължения. Всяка бъдеща уредба ще изисква подобен текст.

2.5. В момента само две български ПОД са създали фондове за осигуряване по професионални схеми. Дори дружеството, което извършва реална дейност по управление на професионална схема, не само не предлага пожизнени пенсии или пенсии с гарантиран размер в чужбина, а въобще няма договори за осигуряване по професионална схема в друга държава - членка. Следователно **в българското законодателство текстовете от Директивата за фазата на изплащане не са действащи и не пречат на никого.** Отмяната им обаче ще има значение на знак за нежелание да се уреди фазата на изплащане в съответствие с безспорните основни правила на пенсионноосигурителната дейност и математиката, които важат във всяка държава-членка на ЕС.

3. Относно § 5 на ЗИДКСО

Предложение: Изр. 2 на чл. 121д, ал. 11 да придобие следната нова редакция:

„(11) ... Когато заявителят не е български гражданин, липсата на осъждане се удостоверява със свидетелство за съдимост, издадено от държавата, в която лицето има обичайно пребиваване, както и от тази, на която лицето е гражданин, ако се различава от държавата по обичайно пребиваване.”

Мотиви: Ако остане първоначалният вариант, случаите, в които лицето е гражданин на една държава, но обичайно пребивава в друга, в която би могло реално да е осъждано за престъпление от общ характер, ще останат извън обхвата на посочената разпоредба. Допълнително, при такава хипотеза, би следвало лицето да представи документ за липса на осъждане, издаден и от двете държави - по гражданство и по обичайно пребиваване. Частично такъв подход е възприет и при застрахователните дружества, които също оперират във финансовия сектор, както пенсионните дружества.

4. Относно § 8 на ЗИДКСО

В чл. 123 се предлагат нови задължения към актюера, като са ползвани чл. 27 във връзка с чл. 24 от Директивата и съответните текстове от Наредба № 59 на КФН, касаеща ключови звена в ПОД - управление на риска, вътрешен контрол и вътрешен одит. Това предложение, както и редица други от Законопроекта ще изискват промени в Наредба № 59 и в тази връзка следва да се предвиди срок, в който КФН да изготви промените, за да се може своевременно да се извърши процеса по привеждане в съответствие и да приключи до 17.05.2019 г.

Предложение: Извън горната обща бележка, т. 2 на чл. 123, ал. 4 да отпадне и текстът да придобие следната нова редакция:

„(4) Отговорният актюер докладва на управителния орган на пенсионноосигурителното дружество за всички съществени констатации и препоръки в областта на актюерското обслужване, като управителния орган следва да вземе мерки, когато това е необходимо. Отговорният актюер уведомява комисията, когато е докладвал на управителния орган и той не е предприел подходящи и своевременни мерки за противодействие в случай на значителен риск дружеството или управляван от него фонд да не спазва съществено законово изискване, когато това би могло да застраши в значителна степен интересите на осигурените лица или пенсионерите;

Мотиви: Отпада задължението на отговорния актюер да уведомява КФН в случай на съществено нарушение на нормативната уредба, тъй като в правомощията му не влиза да следи дали дружеството спазва като цяло действащото законодателство, нито да извършва правна квалификация кога е налице „съществено” нарушение на нормативната уредба и съответно да сигнализира надзорния орган за такова нарушение. Ако остане такъв текст, е необходимо да бъде прецизиран по отношение онази част от дейността на дружеството, до която актюерът има информация, за целите на изпълнение на задълженията си.

5. Относно § 11 на ЗИДКСО

В чл. 123е, ал. 4, т. 5, нова б. „к“ се предвижда нов вътрешен документ, приет от ПОД - правила за актюерската дейност, които във връзка с ал. 5 подлежи поне веднъж годишно на преглед от страна на управителния орган (естествено и от отговорния актюер) и на отчет пред общото събрание на акционерите. Тези правила са успоредно с годишния актюерски доклад по чл. 123, ал. 1, т. 5, поради което е налице дублиране, което следва да се преодолее.

Извън горното, принципно по отношение на звената с ключови функции не е ясно защо не е отразена възможността по цел 5б и чл. 24, т. 2 от Директивата, които позволяват съвместяване от едно лице или специализирано звено на повече от една ключова функция, с изключение на функцията за вътрешен одит (това би оптимизирало разходи за ПОД). Напротив, в чл. 123е, ал. 9 (за разлика от Директивата) се предлага забрана за съвместяване на повече от една ключова функция. В този смисъл възниква въпроса за изборителния подход в ползването на текстове от Директивата.

6. Относно § 12 на ЗИДКСО

В чл. 123е1, ал. 10 след преномериране и с оглед препратката към чл. 121д, ал. 11 и ал. 12 се създава нов административен режим пред КФН, а именно по одобрение на ключовите звена и служители - за управление на риска, вътрешен контрол, вътрешен одит и актюер. Предлагаме препратката „Разпоредбите на чл. 121д, ал. 11 и 12 се прилагат съответно.“ да отпадне. За редовността на документите КФН може да проверява при осъществяване на последващ надзор.

7. Относно § 13 на ЗИДКСО

Предложенията касаят собствената оценка на риска с определен минимален обхват, разработване на методи за идентифициране и оценка на рисковете (чл. 28 от Директивата). В ал. 2, т. 5 и т. 6 се изисква собствената оценка на риска да включва и оценка на механизмите за индексирание или намаляване на плащанията, както и качествена оценка на приложимите гаранции за средствата на осигурените лица и дължимите осигурителни плащания. Това предложение не съответства на настоящото законодателство, в което фазата на изплащане още не е нормативно регулирана и липсва гаранция на средствата на осигурените лица, съответно няма как да бъде адекватно изпълнено от ПОД.

8. Относно § 15 на ЗИДКСО

В ал. 2 на чл. 123з² се предвижда в годишното извлечение от индивидуалната партия да се посочва „всяко съществено изменение в информацията спрямо предходната година“, без да е предвидена дефиниция за същественост. На първо място, следва да се има предвид, че структурата и съдържанието на годишното извлечение се определят с образец на КФН. Така че, за да се установи какво изменение на информацията се визира в ал. 2, е логично да се стъпи на това каква информация се съдържа в извлечението. Съгласно образца на КФН основното съдържание на годишното извлечение е движението по партидата на дадено осигурено лице (вноски, такси, брой дялове, стойност на дял) и състоянието на партидата му към 31.12 на предходната година. Налице е неяснота за това какво е съществено изменение, тъй като липсват критерии за същественост, налице е неяснота за това коя информация се визира (някоя от изброените или всички), както и

липсва яснота за това какъв в крайна сметка е целения полезен резултат за осигуреното лице. Ако съществено изменение спрямо предходната година е напр. увеличение на размера на постъпващите в УПФ вноски (което е заради увеличен осигурителен доход на лицето), то ПОД следва да включи в извлечението точно на това конкретно лице информация или предположение, че то е получило увеличение на осигурителния си доход, нещо което се предполага, че лицето знае. Аналогично, ако лицето е спряло да работи и да се осигурява или е излязло в отпуск по майчинство, то непостъпването на осигурителни вноски по неговата партия също може да се счита за „съществено изменение“ и явно от ПОД се очаква да информира лицето за обстоятелства, неизвестни на ПОД, но най-вероятно известни на лицето. На следващо място, изменение може да има в размера на дела, който зависи от доходността, но кое изменение в доходността следва да се счита за съществено и докъде следва да се разпростира информацията за причините за това в годишното извлечение? Напр., ако има съществени изменения в борсови индекси или в състоянието на световните финансови пазари като цяло, които със сигурност се отразяват на доходността, а оттам и на размера на дела, то как, в какъв обем и вид да се представи тази информация в годишното извлечение? Като принципно подкрепяме засилването на прозрачността на ФДПО, обръщаме внимание, че неясните законови текстове са неработещи, а много често като ефект имат обратни на целените резултати.

9. Относно § 16 на ЗИДКСО

Принципно се предполага ревизиране на Наредба № 59 на КФН, поради което следва да се предвиди срок за подготовка и приемане на съответните промени от КФН.

В ал. 4, т. 1 би могло да се добави „съществено“ за евентуални нарушения по подобие на чл. 110, ал. 3, т. 1 от Кодекса за застраховане.

Ал. 6, информацията и документите следва да се изискват от ПОД, доколкото се касае за тяхна дейност и за отговорността им за действия на външните изпълнители (така и в т. 72, изр. последно от Директивата).

Съгласно чл. 123и2 от проекта ПОД може да възложи на външни изпълнители с писмен договор осъществяването на дейности, които би следвало да се извършват от ПОД. Наред с всички останали задължения, съгласно ал. 9 в чл. чл. 123и² ПОД представя в КФН заверено копие от договора с външния изпълнител в 7-дневен срок от неговото сключване, съответно изменение или допълнение, и уведомява КФН в 7-дневен срок от прекратяването му. Липсва аналогичен запис в Директивата, а КФН в хода на периодични и ad hoc проверки в ПОД има достъп до информация и документи за евентуално възлагане на дейности, в този смисъл не е ясно това дублиране и то следва да отпадне.

Открит остава въпросът дали печатането на извлеченията в печатница, или физическото преместване на архив, който ПОД трябва да съхранява, не е също делегиране на функции на външен изпълнител, което крие рискове, и затова ПОД следва да уведомява КФН. Очевидно невъзможно е служителите на ПОД да местят физически архива за съхранение, както и извлеченията да се печатат в офис на ПОД, т.е. без външни изпълнители.

10. Относно § 19 и § 22 на ЗИДКСО

Предлага се промяна в принципите на инвестиране, като се добавя „качество“, но не е ясно какво означава „принцип на качество“. В сегашната редакция на чл. 126 ясно са разписани основните принципи на инвестиране от ПОД и на управление на средствата на ФДПО - принципите на надеждност, ликвидност, доходност и диверсификация. Тези принципи имат конкретно и ясно съдържание както в икономическата теория, така и в натрупаната до момента практика. Въвеждането на нов принцип на инвестиране, без да е предложена дефиниция за качество, създава по-скоро неяснота и трудности при прилагането на текста. Спазването на основните принципи, уредени до момента, гарантират съответно и необходимото качество на инвестицията и в този смисъл добавката е излишна. Липсата на дефиниция ще обуслови неограничени възможности за дискреция на КФН при тълкуването и прилагането на този нов принцип на инвестиране.

11. Относно § 21 на ЗИДКСО

Изразът „в интерес на осигурените лица и пенсионерите“ да не се заменя с израза „в съответствие с дългосрочните интереси на осигурените лица и пенсионерите“ относно инвестирането на средствата на ПФ.

Такава промяна би въвела допълнително качествено инвестиционно изискване, а именно средствата да се инвестират в съответствие с дългосрочните интереси на осигурените лица и пенсионерите. Изключително необективна е всяка преценка за дългосрочен интерес, който сам по себе си е субективен критерий. Предлаганата със Законопроекта промяна дава възможност за неограничена дискреция от страна на КФН.

12. Относно § 38 на ЗИДКСО

В основанията за налагане на принудителни административни мерки (ПАМ) по чл. 344, ал.1, т. 1 от КСО са добавени общи формулировки като „установени слабости или недостатъци“ в хода на надзорния преглед (чл. 49, т. 3 от Директивата). Сегашните основания за превантивни и последващи ПАМ са ясни и няма необходимост от общи и неясни формулировки, каквито включително липсват за аналогични финансови институции - чл. 103 от Закона за кредитните институции, чл. 276 от Закона за пазарите на финансови инструменти, чл. 587 от Кодекса за застраховане. Също така няма критерии за същественост на тези слабости и недостатъци.

13. Относно § 42 на ЗИДКСО

Допуска се КФН да извършва преценка по новия чл. 356, ал. 2 дали оповестяването на лични данни за физическо лице или идентификационни данни за юридическо лице може да му причини вреда, несъответстваща на извършеното нарушение, и в зависимост от това да реши дали да оповести или не информация за наложено наказание или ПАМ. Подобна уредба дава възможност за субективна преценка и административен произвол. В случая е по-коректен подхода, при който се публикува, съответно не се публикува, информация за наложено наказание или ПАМ за всички физически и юридически лица, безусловно и при спазване на Закона за защита на личните данни.